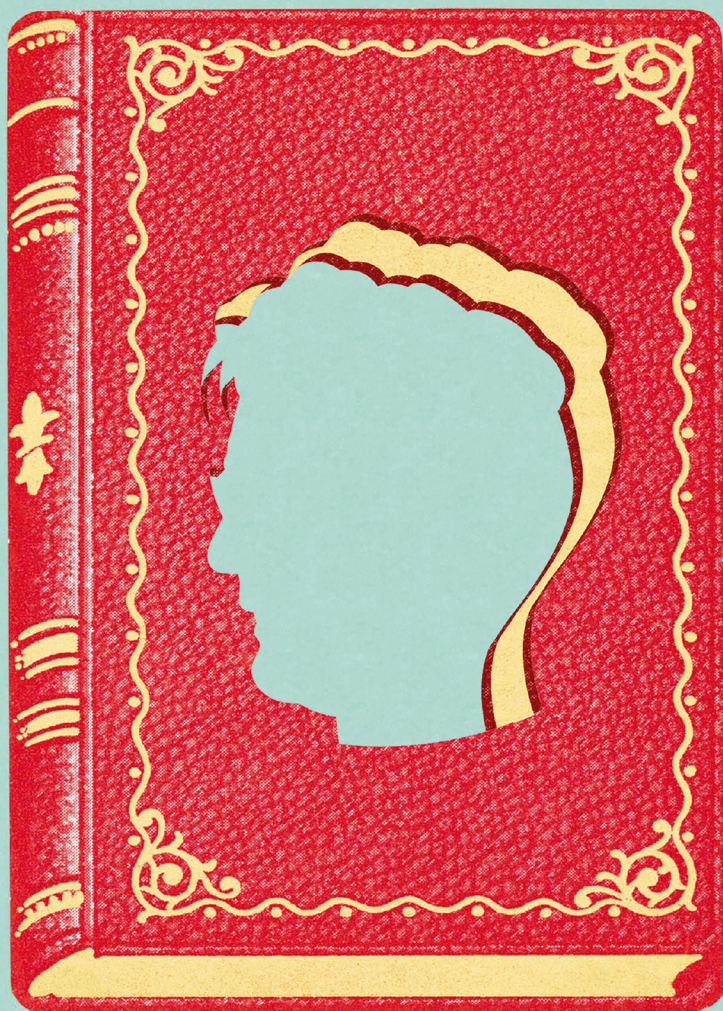

VICENÇ PAGÈS JORDÀ

En primera persona

Pròleg de Màrius Serra

Empúries

Vicenç Pagès Jordà

En primera persona

Pròleg de Màrius Serra

Editorial Empúries

Barcelona

Primera edició: novembre del 2024

© 2024, Vicenç Pagès Jordà
Per mediació de MB Agència Literaria SL

© del pròleg, 2024, Màrius Serra

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664 — 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Grup62
DIPÒSIT LEGAL: B. 18.584-2024
ISBN: 978-84-19729-41-5

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema
de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors
perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar
o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web
www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

TAULA

Pròleg de Màrius Serra	7
El cas de la sexagenària psicòpata	13
En primera persona	21
Un minuet al pavelló alemany	51
La dona del carter	55
Marcians	58
L'Artista	62
Illes	64
La petita història d'en Joseph	66
Tres partides	78
Berthe	85
Folly Bridge, 1862	88
Stromboli	90
El meu amic invisible	92
Un replec del cervell	95
En faig prou amb una embosta d'herba	98
Amós	101
La meva contribució	103
Ficció 1. Mashup	108
Ficció 2. L'enamorat que odiava Salinger	110
Ficció 3. Les pitjors	112

Dark Souls	114
Deutes.....	115
L'analista.....	119
Benvolgut fetus, tercera part.....	121
Cartes des del Pirineu	125
Assumpptes del cor	131
Cédez le passage.....	139
Cubeta de lletres	157
L'Otto i jo.....	160
El dinosaure	170
Sant Jordi	171
Seminari de suport a PREE.....	178
El noi era al passadís bevent un got de te.....	180
Som estiu	185
Un dia rodó	188
Notes per a un conte que no escriuré.....	191
 Nota de Camil·la Massot Kleiner	 197

EN PRIMERA PERSONA

EL CAS DE LA SEXAGENÀRIA PSICÒPATA

La primera vegada va ser després de participar en un club de lectura en un poble de la Catalunya interior. Una vegada firmats mitja dotzena de llibres, vaig sortir al carrer. Fosquejava i tenia —si no em perdia— dues hores de camí fins a casa.

Havia deixat el cotxe en un solar a l'altre extrem del poble. Quan hi vaig arribar, una ombra va avançar cap a mi.

—Bona nit.

—Bona nit —vaig contestar, suspicax.

Em va tranquil·litzar que fos una dona, si bé una dona també pot ser una assassina en sèrie. Vaig decidir que era més gran que jo. Li vaig adjudicar l'adjectiu *sexagenària*, potser erroni però que em permetia suposar que me'n podria defensar amb èxit si m'atacava.

Quan es va acostar a la llum del fanal vaig identificar-la com una de les assistents al club de lectura. Devia haver-se avançat mentre jo firmava.

—Et puc fer una pregunta? —va dir.

Quan la xerrada començava a esllanguir-se me n'havien fet dues. La primera era si existien seminaris de cap de

setmana adreçats a parelles d'escriptors o escriptores. La segona me l'havia fet la dona que ara tenia al davant, que s'havia mostrat interessada per si estava «preparant alguna cosa pel pròxim Sant Jordi» —una de les preguntes que més detesto.

«Si només és una...», vaig pensar, si bé vaig respondre:

—Naturalment.

—Tu que has guanyat tants premis...

«Ai», vaig pensar.

Potser ho havia dit en veu alta, perquè la dona va tornar a començar:

—Tu que has llegit tant...

«Ai, ai», vaig pensar, o potser vaig dir.

Es va aturar i va canviar de discurs:

—Si escrivissis una novel·la amb la meua vida sí que tindries èxit.

De sobte vaig ser conscient de l'acumulació de molèsties que coincidien en aquell moment. Era fosc, estava cansat, em feia mandra conduir fins a casa. També m'irritava la presumpció d'aquella dona que la seva vida escrita garantiria un èxit de vendes (una presumpció que, si realment era una psicòpata, potser no estava mancada de fonament).

Com que allò no era una pregunta, vaig optar per marcar territori.

—El que tenim en comú l'escriptor i el cambrer de bar —vaig dir— és que qualsevol ciutadà es pensa que ens morim de curiositat per conèixer en detall la seva vida.

—M'agrada molt el que escrius... —va dir ella.

—Ah, sí?

—... al Twitter.

Quines ganes de jeure al sofà i veure un western, per favor.

Per experiència, sé que qualsevol situació és susceptible d'empitjorar. Quan la dona va moure el braç, vaig veure que duia una carpeta.

Ja no sé si la vaig sentir o si la vaig imaginar: la pitjor frase del món.

—He escrit una cosa...

Podia apartar la dona d'una manotada, pujar al cotxe i fugir, però ella sabia qui era, em posaria una denúncia, escriuria cartes al director, em perseguiria pel carrer, m'insultaria a les xarxes, tot de conflictes que em podien conduir, per dir alguna cosa, al suïcidi. Però no em podia suïcidar abans d'acabar la meva «cosa pel pròxim Sant Jordi», que ja tenia gairebé enllestida. Morir a poques setmanes d'acabar-ho era absurd.

Quan em sento bloquejat, una solució és invocar un Autor de Referència.

—Ho va dir Rilke: «Ningú et pot ajudar, ningú et pot aconsellar».

—Qui?

—«Si pots no escriure, no escriguis»—vaig prosseguir, impertèrrit—. Rainer Maria Rilke, amb k de kalàixnikov.

Ella teclejava al mòbil:

—Maria? No la conec...

Necessitava urgentment veure *Río Bravo*, aquella manera tan sanitària de solucionar els problemes amb un Colt 45.

Llavors va succeir una cosa (perdó per l'abús d'aquesta paraula, però no sé qualificar-ho de cap altra manera) encara pitjor. La dona va obrir la carpeta i va començar a

llegir en veu alta (el terme precis seria *declamar*). Em va venir un calfred, i no crec que fos només per la baixa temperatura. Per un moment vaig pensar que em volia llegir tot el llibre allà mateix, sota la llum macilenta del fanal. Però no. La dona avançava pàgines, buscava els millors passatges, els llegia en veu alta i els comentava. La cosa (perdó) va durar, perquè també em resumia el caràcter dels personatges principals i em descrivia per sobre les situacions, i jo cada vegada tenia més fred i em penedia d'haver deixat la bufanda a casa. El més inquietant era que, després d'haver llegit certes frases, la dona esclatava a riure. Tot i la meva experiència amb diferents tipus d'autors, no havia conegut mai ningú tan enriolat amb les seves pròpies ocurrències. He d'afegir que he rebut cartes d'institucions oficials que tenien més interès literari que les facècies que ella relatava.

—Perdona, no et pensis pas que és un llibre humorístic, però hi ha trossos, ha, ha, que en fi, ha, ha.

No sé si perquè estava aclaparat o perquè estava enfredorit, li vaig arrencar la carpeta de les mans i li vaig dir que ho llegiria amb interès (que Déu em perdoni). Ella va quedar tan desconcertada que no em va impedir pujar al cotxe.

A l'autopista, va ser un plaer anar llançant els fulls a grapats per la finestra.

La segona vegada va ser a l'estiu, després d'una conferència titulada «Escriure, avui» que vaig pronunciar al casal de jubilats d'un poble del litoral. Aquell dia no vaig firmar cap llibre. Per estalviar els diners del pàrquing havia

deixat el cotxe al sol, en un aparcament a l'aire lliure als afores del poble.

Quan hi vaig arribar, la dona estava estintolada a la porta del conductor.

Havia assistit a la conferència? Era difícil de dir, ja que totes les assistents s'assemblaven. Per desgràcia, se m'havia acudit explicar que un dels problemes d'escriure eren els autors inèdits que es creien amb el dret de fer-te llegir la seva obra. Ni tan sols et preguntaven si t'interessava: donaven per fet que et mories de ganes de conèixer en detall la seva relació amb la mare o els seus problemes per trobar feina (no són exemples triats a l'atzar, sinó dos dels temes estrella: havia fet la meva estadística). A la conferència l'havia posat com a exemple a ella, en el que havia anomenat «el cas de la sexagenària psicòpata», i m'havia pres la llibertat d'afegir-hi uns quants detalls de collita pròpia. Engrescat, havia acabat imitant les riallades que ella havia fet quan llegia el seu propi manuscrit.

—Ja veig que no te'l vas pas mirar —va dir la psicòpata.

Si havia de morir, moriria amb dignitat:

(Lector-a, ja deus haver vist que això està escrit en primera persona, o sigui que vaig sobreviure, no cal que pateixis.)

—Només llegeixo llibres millors que els meus —vaig adduir.

La dona duia ulleres de sol i no tenia cap carpeta a la vista, i tampoc cap arma.

—Si ho haguessis llegit —va dir ella—, hauries vist que era una novel·la, no pas la meua vida.

Jo tirava d'aforismes.

—La ficció només té qualitat quan estàs cansat de tu mateix.

—Prepara't per morir.

Ho va dir o ho vaig imaginar?

Pels voltants no es veia ningú. La gent es devia haver desplaçat a la platja. El sol picava fort. Si no localitzaven aviat el meu cadàver em trobarien descompost, cosa que en dificultaria el reconeixement.

Reconec que em tremolaven les cames, però només una mica.

—No dius res? —va dir ella.

—Deixa'm a l'ombra, sisplau.

—Què dius?

—Allà, sota aquell pi estaré bé.

—Així doncs, estàs a punt?

L'editor ja havia rebut la meua obra. Una mort violenta, i encara més si era enigmàtica, faria pujar les vendes per Sant Jordi.

—Qui no es consola és perquè no vol —vaig dir amb un tremolor inaudible.

No era la millor frase del món, però trobo que no estava malament, donades les circumstàncies.

—Si no et fa res —vaig afegir—, preferiria que no em trobés cap gavià. Vull dir, que no em picotegés els ulls. Ei, si pot ser.

Ella es mantenia immòbil. Ara que li tocava el sol, m'adonava que tenia arrugues a la cara, sí, però potser eren de fumar. Era nicotina allò que li tacava els dits? La dentadura era massa regular? La primera vegada era massa fosc per veure-ho, i ara no reia. Potser encara no havia fet els seixanta. No era jove, això és clar. M'havia arribat el moment de deixar aquest món? Endut per una mena de solidaritat generacional, vaig agrair que em matés algú pròxim a la meua edat.

—Si no és que... —va dir ella.

Va fer un pas cap a mi, interposant-se entre el cotxe i jo. A la llum del dia se la veia corpulenta. Tenia els braços gruixuts i les mans grosses. Potser em tombaria d'un cop de puny abans de clavar-me el punxó de gel o el que portés amagat.

—Si no és que... —va tornar a dir— fem un pacte.

—Un pacte?

—Sí. Potser hi ha alguna cosa que podries fer per mi. Jo estava a l'expectativa.

—T'he fet cas. He llegit Rilke, i té tota la raó del món. Si pots no escriure, no escriguis.

On volia anar a parar aquella dona?

—No seré una autora, però encara podria ser un personatge.

El sol queia amb força. Era millor morir o cedir al xantatge? Ara que m'ho havia imaginat amb detall, notava que em costava renunciar a la idea del meu cadàver triomfant, a totes aquelles reedicions pòstumes. No transigiria fàcilment.

—No penso escriure una novel·la protagonitzada per tu.

—No cal que sigui una novel·la.

Estàvem negociant? Ho semblava, oi?

—Et conformes amb un microconte?

Entre poc i massa. Tan bon punt ho vaig dir, em vaig adonar que havia comès un error.

—Però tu què t'has cregut?

Em mirava amb ira. Sí, era una psicòpata, sens dubte.

—Un... un relat curt, doncs?

—Però amb uns mínims.

—No hi haurà gaires personatges.

- No cal. Amb tu i jo n'hi ha prou.
- Fet. Un parell de pàgines va bé?
- Massa poc. I que se't vegi penedit. I a mi perillosa.
- Tres pàgines?
- Com a mínim quatre.
- Entesos.